

Rumänien

Dana Matc
är guide i
Miclesoara.

Välkommen till Draculaland

Transsylvanien är en spännande region i östra Europa, med gammaldags kultur och otämjd natur, som satsar alltmer på ekoturism.

Text: **Johan Augustin** Foto: **Bruno Ehre**

Resor: Rumänien

Oavsett om man väljer att tro eller inte tro på en greve som aldrig åldras så är landskapet kring slottet spännande.

Trafiken genom Bukarests breda boulevarder flyter på ganska obehindrat. En av dem, Boulevardul Unirii, leder fram till den största byggnaden i Rumäniens huvudstad, som också är en av världens största byggnader. Att Nicolae Ceausescu ville ha en flott boulevard som ledde upp till sitt palatsliknande Palace of Parliament i vit sandsten – som han uppförde under andra hälften av 80-talet – är inte så konstigt om man tar sig en titt på staden i övrigt. Stilen går nämligen i sann "belle-epoque"-anda eftersom de franska arkitekterna som fick mycket spelutrymme mellan de två världskriegen inspirerades av den franska huvudstaden.

På väg ut från "Lilla Paris" berättar guiden Valy Chicomban att Elena Ceausescu kunde komma in i en av palatsets 1000 salar och säga något i stil med: "Jag gillar inte färgen på marmorn", när arkitekterna och byggarbetarna just hade blivit klara.

–Då var det bara att dra ner allt och börja om på nytt, berättar Valy och trycker gasen i botten på sin lilla Peugeot.

Vi färdas norrut på den asfalterade fyrfiliga EGO, ut från Wallachia – regionen där Bukarest ligger och in i den mest mytomspunna regionen i landet: Transsylvanien.

Valy arbetar på ett hotell i centrala Brasov, en av Europas bäst bevarade medeltida städer alldeles intill Karpaternas sluttningar – en tretimmars bilresa från Bukarest. Brasov fungerar som en bas för utflykter i Transsylvanien, vare sig man vill vandra i bergen, där de högsta topparna sträcker sig 2500 meter över havet, åka skidor i slalombackarna på vintern eller besöka ett av de många slotten. Däribland ett som inhyser en greve som lär ha haft ett stort sug efter människoblod. Men för att komma naturen och den levande kulturen ännu närmare är sikket inställt på Miclosoara, en tim-

mes lugn körning norr om Brasov.

Vägen, som nu har gått över till att vara enfilig, slingrar sig upp genom det kuperade landskapet och på väg in i den åtta hundra år gamla byn. Den påminner mer om lervälning så här på sensommaren.

Byn är omskriven i internationell press, som till exempel New York Times, och på Youtube ligger ett klipp där brittiske prins Charles berättar om varför resten av Europa borde ta efter sederna som har varit desamma i många sekel – som går ut på att leva av lokala jordbruksprodukter i harmoni med den omgivande naturen.

Faktum är nämligen att Rumänien hyser halva Europas björnpopulation, 7000 björnar i runda slängar, och landets 5000 vargar utgör en tredjedel av kontinentens bestånd. Och i Karpaternas bergsmassiv gömmer sig dessutom några tusen lodjur.

Kort sagt, Transsylvanien är en dröm för rovdjursintresserade från hela världen som kommer hit för att ta del av ekoturismen som landet satsar på i en allt större utsträckning. Hur fungerar det då att ha så många björnar, som de facto har ihjäl ungefär tio rumäner om året, runt husknuten, och leva tätt inpå vargar som har kor och får som favoritmat? I Rumänien har man accepterat att leva sida vid sida med de stora rovdjuren.

–Vargens favoritbyte är åsnor och hundar, så man kan räkna med att de stryker med ibland, och det gör även ett och annat får, berättar lantbrukaren Kovács Mihály, som är en av Miclosoaras ungefär 500 invånare. Precis som de flesta andra har han bott här hela sitt liv.

Han visar upp brunnen där byborna hämtar sitt färskvatten (fortfarande finns inget rinnande vatten i de enkla pastellfärgade husen), för att i nästa stund hålla ut en säck med ekollon på golvet i stian. De tre till synes välmående grisarna glufsar glatt i sig.

–En av dem kommer att slaktas till

Intill en romsk kyrkogård på den transsylvanska landsbygden ligger en lada full av träskulpturer och träkors. Fortfarande är tron på det övernaturliga utbredd här.

jul, så då måste den vara välgödd, säger Kovács med ett skrat.

Förbi huset drar en häst en last av nyhuggen ved från den närliggande blandskogen. Förutom att skogen fungerar som energikälla till husen, är det också hit byborna kommer för att plocka svamp och bär.

Det anordnas även björnsafari där turister tillsammans med en erfaren guide går på stigar och förhoppningsvis får syn på de tairika alltarna. Eller åtminstone spåren efter dem – trädstammar som fått barken avskalad; klövässingsstationer å la Transsylvanien.

Några hundar skäller i skymning. Är det en björn på intågande i byn människor?

Solen börjar sänka sig över trädkronorna på ångarna och det magiska eftermiddagsljuset lindar in ekarnas och bokarnas gulröda trädkronor i en kopparfärgad nyans. Det hörs några rop från herdarna, som blandas med klangen från bjällrorna som hänger runt halsen på de kor och getter som går i ett led på väg hem till sina husbönder efter dagsbetet på de närliggande ångarna.

Det är en smått komisk syn, där kreaturen verkar veta sin egen plats i kön, och där var och en viker av vid

Rumänska folkdanser är en vanlig syn på restauranger och baren, som här i Bukarests gamla stad.

Parlamentspalatsets reser sig över Bukarest som ett minne av kommunisttiden.

sin öppna trägrind – in på just sin gård. Kovács gör sig redo att mjölka sina kor, precis som han gjort sedan han var liten pojke. Det enda som egentligen har ändrats i byn sedan 65-åringen var ung är införandet av el, och att byborna blir allt färre nu för tiden, eftersom de flesta i den unga generationen väljer ett liv i städer som Bukarest, eller flyttar till länder där jobben finns. Men Kovács tänker stanna i Miclosoara.

–Här finns allt jag behöver, det finns ingen anledning att flytta, konstaterar han och tillägger:

–Och var är det lika vackert som här?

Han har rätt. Även greve Kálnoky har insett byns potential och håller nu på att återskapa byns byggnader, så att besökare från hela världen kan få ta del av Transsylvaniens landsbygd på ett bekvämt sätt.

Han har renoverat gamla stall i renässansstil, och har även återskapat en gammal jaktstuga från 1500-talet med tidsenliga möbler. Sammanlagt tio rum på Kálnoky's Estate är fullbokade under de månader turister föredrar att besöka Transsylvanien, det vill säga under sommaren och en bit in på hösten.

Kovács visar upp sitt häststall med två ståtliga hingstar som han använder inom det egna jordbruket, och berättar att några lokalbor hyr ut sina hästar till de besökare som vill rida på utflykter i bergen – strapatsar som varar upp till fem dagar. Han funderar själv på om han ska utöka kassan genom att visa fågelintresserade var traktens sällsynta fåglar häckar.

–Jag vet var örnnarna håller till, och storkar har vi gott om i byn, säger han, och pekar på ett enormt tomt storkbo på ett tak ett stenkast längre ner på gatan.

Natur och kultur i all ära, men de allra flesta som kommer till Transsylvanien gör det för att de vill uppleva vad de har läst i Bram Stokers roman "Dracula", som har satt den lilla byn Bran på kartan. Att Bram och Bran är liknande namn råkar faktiskt bara vara ett spöklikt sammanträffande. Men den brittiske författaren valde Bran Castle, som byggdes i slutet av 1300-talet, som sin greves borg, trots att verkligheten säger att det var en fästning i Wallachia som prins Vlad III Basarab – Vlad "Tepes" (the Impaler) – egentligen spenderade mycket mer tid i.

Han var en krigsherre som stred

mot turkarna och fick sitt smeknamn eftersom han brukade spetsa ottomanerna på vassa pålar – som hämnd för att de sägs ha utnyttjat honom sexuellt som liten.

Att hitta den skräckfyllda titeln "Dracula" som betyder "Djävulens son" tog Stoker fyra års research vid The Royal Library i London, och boken kom ut 1897.

–Precis som i Bibeln behövde Stoker fighten mellan Gud och Djävulen, och givetvis en massa blod, berättar Matel Simlon som har guidat på Bran Castle i tio år och förklarar varför just Transsylvanien fungerar som skådeplats för blodbadet.

–Turkarna, ryssarna och habsburgarna hade Transsylvanien som slagfält under 300 år – det var en barriär mellan Öst- och Västeuropa, och varje kvadratmeter dröp av blod.

Transsylvanien är enligt Matel ett skrockfullt område där sägner vandrar mellan generationerna, och "människor verkligen tror på vampyrer". Oavsett om man väljer att tro eller inte tro på en greve som aldrig åldras så är landskapet kring slottet spännande. Man vill gärna tro på historien efter att ha varit på plats. ➔

Upplev våra 60 restauranger till havs

Boka kryssning + middag. Pris ex fr

336:–

Ombord på Tallink Siljas fartyg kan du alltid välja bland välfyllda menyer och goda viner i våra 60 restauranger runtom Östersjön. Du hittar allt från ryska specialitéer till storslagna skaldjursfat, grillade kött- och fiskrätter, populära bufféklassiker och läckra desserter.

TALLINK SILJA LINE
All together now

www.tallinksilja.se 08-22 2140* Tallink Silja Butiken, Cityterminalen
*Serviceavgift tillkommer, boka online så bjuder vi på den. Gäller utvalda avgångar. Begränsat antal platser.

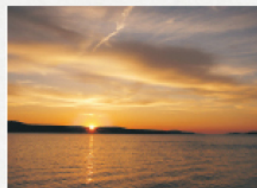
Boka in sensommarens skaldjursfest nu!

FR. 595,-
PER PERSON

Somliga säger sensommar, andra höst. Vi kallar det skaldjurstider! Under perioden 30/8–26/10 bjuder vi till lyxig skaldjursfest och dukar upp med havets delikatesser och härliga drycker på kryssningsfartyget M/S Birka. Njut av hummer, räkor, kräfflor och musslor när de är som bäst!

PÅ BIRKA 2013

SENSOMMARERBJUDANDE FR. 100,-/HYTT**

Sommaren lider mot sitt slut men det positiva är att vi snart kryssar som vanligt igen – alla dagar i veckan kl 18. Läs mer om underhållningen ombord på www.birka.se

NYHET! TEMAVECKOR – WHISKY, CHAMPAGNE OCH AMARONE

Under hösten kommer vi ha temaveckor med drycker. Whisky: 26/8–1/9
Champagne: 2–8/9
Amarone: 9–15/9

BOKA PÅ BIRKA.SE ELLER TELEFON 08-702 72 30

BIRKA CRUISES

När resan är målet

* Priset gäller 2-bäddss insideshytt samt skaldjursbuffé, utvalda dagar under perioden.
** Priset gäller insideshytt för 2-4 pers, utvalda dagar i augusti och september.
Kan ej kombineras med andra erbjudanden, endast tryckningar, begränsat antal platser.

Resor: Rumänien

Korna vet vägen hem till just sin husbonde, efter en dag på grönbete vid Karpaternas bergssluttningar.

Den lilla byn har utvecklats från att ha haft några hus nedanför borgen i början på 70-talet – då björnar och vargar vandrade omkring fritt bland husen – till att i dag ha 4 000 sängar på vandrarhem som kan husera busslasterna med turister från hela världen varje år.

Souveniriständen utanför Ingången till slottet förstör lite av mystiken men när man väl kommer innanför de massiva träportarna som hålls väl bevarade, räddar Matei hela situationen. Han för oss tillbaka till mitten av 1400-talet när han berättar om greve Draculas liv, kryddat med en stor dos vass humor. Matei springer upp för de smala trapporna och in i de 57 rummen, "som Vlad besökte några gånger", medan han håller kuriosaberättelserna i full spinn.

Interiören är i toppskick – man har satsat stora summor på att renovera den gamla borgen som under 500 år fungerade som en militärbas. Matei känner till varje liten vrå och berättar att versionerna om Draculas vara eller icke vara kan låta lite anorntunda beroende på vilken nationalitet han visar upp Bran Castle för.

–Amerikaner vägrar tro på andra fakta än att detta verkligen var Draculas hem, och att han verkligen existerade som i boken. Så ibland får man spetsa till deras version, säger Matei med ett snett leende.

På slottet i Bran sägs greve Dracula ha huserat.

Matei verkar ha en viss förkärlek för romerna i dalen – det vilar en ogreppbar skepnad kring dem, som han är fascinerad av.

–Ingen känner till deras vanor och seder fullt ut, inte ens National Geographic får vara med vid deras ritualer, säger Matei.

Det hänger liksom mystik i luften; som en dimma över bergen. Det är fortfarande ett mysterium vad som hände med Vlads kropp efter att han blivit halshuggen av turkarna, för när man skulle gräva upp den huvudlösa kroppen var den försvunnen.

–Och fortfarande vet ingen var kroppen är någonstans. Han lovade att han skulle komma tillbaka och hämnas, säger Matei.

Text: **Johan Augustin**

Foto: **Bruno Ehrns**
resebilagan@dn.se

Resfakta. Rumänien

Resat hit:

- **Bästa perioden** att åka till Transsylvanien är på hösten eller våren, då slipper du de höga sommartemperaturerna och de stora turistgrupperna. Räkna med att betala cirka 2500 kronor för en tur- och returbiljett, och sex sju timmars flygresor till Bukarest med flygbolag som KLM och Air France (med ett stopp).
- **Boka en engelskspråkig guide** för 100 euro om dagen, som inkluderar bil och bensin som enkelt tar dig runt i Transsylvanien.

Resat runt:

- **Guider, hotell, flyg** och utflykter kan du låta en resebyrå sätta ihop till dig. Svenska Transsylvanienresor är expert på området och svarar gärna på frågor.
transsylvanienresor.se

Bo:

- **Bästa hotellet** i Brasov är Casa Wagner, som ligger mitt på torget i den medeltida staden. Ett dubbel-

rum kostar 69 euro (runt 625 kronor) natten, inklusive frukostbuffé. casa-wagner.com,
● **För boende i Miclesoara** så finns det ett alternativ som klarar det mesta i mysighetsfaktor: Kálnoky's Estate för 50 euro (cirka 450 kronor) per person och natt, inklusive frukost. Personalen är hjälpsam och ordnar gärna utflykter i omgivningarna. transsylvaniacastle.com.